

15- TMMOB-JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

BİLİMSEL VE TEKNİK KURUL 23. DÖNEM

ÇALIŞMA RAPORU

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası 23üncü dönem Bilimsel ve Teknik Kurulu'nun çalışmaları, Oda Yönetim Kurulu'nun 22.06.2010 gün ve 124 sayılı kararı ile atanmış aşağıda isimleri verilen üyelerin katılımı ile 14.08.2010 tarihinde Oda Merkezinde gerçekleştirilen toplantı ile başlamıştır.

BİLİMSEL VE TEKNİK KURULU

Kadir DİRİK	Başkan (Meslek Etiği, Jeoloji Eğitimi Üyesi)
Yurdal GENÇ	II. Başkan (Metalik Madenler Üyesi)
Bahattin Murat DEMİR	Sekreter (ARGE Üyesi)
Erdin BOZKURT	Genel Jeoloji, Tektonik Üyesi
Bahadır ŞAHİN	Endüstriyel Hammaddeler, Doğal Taşlar Üyesi
İbrahim AKKUŞ	Jeotermal Enerji Üyesi
Ayhan KOÇBAY	Mühendislik Jeolojisi – Jeoteknik Üyesi
Bülent ÖZMEN	Doğal Afetler, Deprem Araştırmaları Üyesi
Ali Burak YENER	Hidrojeoloji Üyesi
Ruhi AKÇIL	Sondaj Uygulamaları Üyesi
Erdal SARAÇOĞLU	Çevre Jeolojisi Üyesi
Yüksel ÖRGÜN	Tıbbi Jeoloji Üyesi
Fuat ŞAROĞLU	Kültürel Jeoloji, Jeolojik Miras Üyesi
Nihat BOZDOĞAN	Paleontoloji, Stratigrafi, Sedimentoloji Üyesi
İlker ŞENGÜLER	Kömür Jeolojisi Üyesi
Özer BALKAŞ	Petrol Jeolojisi Üyesi
Bora GÜRÇAY	Uzaktan Algılama, CBS Üyesi

Kurulumuz ilk toplantısında Bilimsel ve Teknik Kurul Yönetmeliği gereğince gerçekleştirdiği seçimle yürütme kurulunu ve “23. Dönem Çalışma Programı”ndaki hedefler doğrultusunda kendi çalışma ilkelerini belirlemiştir.

Kurulumuz Çalışma Döneminde mücbir sebeplerden yaşanan bazı aksamalar dışında her ay bir toplantı yapılması yönünde bir işleyişi benimsemiş ve dönem içerisinde toplam 16 adet toplantı gerçekleştirmiştir, bu toplantılarda değişik konularda 60 adet karar alınmıştır.

Oda çalışmalarında yazılı kültürün geliştirilmesi gerektiğine inanan Kurulumuz geçmiş dönemlerden farklı olarak hem kararların kayıt altına alınması ve üyelerce imzalanması yönünde bir işleyiş benimseyerek bir adet “BTK Karar Defteri” oluşturmuş hem de Kurul görüşmelerinin Sekreter üye tarafından özet görüşleri içerecek şekilde tutanaklı hale getirilmesi gerçekleştirilmiştir. Alınan kararlar ve tutanaklar Kurul Sekreterliğince Oda MYK’sına yazılı olarak ulaştırılmıştır.

Öte yandan, hedefe yönelik ve her alanda entegre bir Odanın, birimler arasında koordinasyon ve uyuma dayalı bir yönetim sistemi ile başarılabilceği inancında olan Kurulumuz, faaliyetlerine ilişkin olarak 6 aylık periyotlarda çalışma raporları hazırlayarak diğer Oda birimleriyle paylaşmıştır.

Çalışma döneminde merkez ve yerel Oda birimlerinde olgunlaştırılmış “mesleki eğitim” taleplerini içeren ve Yönetim Kurulu tarafından Kurulumuza iletilen taslak program Kurulca incelenerek uygulanacak usul ve esaslar “Mesleki Eğitim Değerlendirmesi” başlıklı raporunda belirtilmiştir.

Kurulumuz Odamızın iç mevzuatında kendisine verilen sorumluluklar gereğince ilgili organlarda görev alacak temsilcilerini belirlemiştir. Bu bağlamda, Oda Yönetim Kurulu’nun yazılı çağrısı ile oluşturulan “Burs Değerlendirme Kurulu”na, bir temsilci üye vererek çalışmaların sağlıklı bir şekilde yürütülmesine katkı sunmuş; Kurul Başkanı R.Kadir DİRİK 2012 Yılı Eğitim ve Eşgüdüm toplantısına katılmıştır.

Türkiye Jeoloji Kurultaylarında azami verimin sağlanabilmesi için Kurultay organlarının belirlenmesinde zamanın iyi kullanılması gerektiğine inanan Kurulumuzun bu dönem başlattığı bir uygulama ile 65. Türkiye Jeoloji Kurultayı Başkanı ve ana tema önerilerini 65.Kurultayın bir yıl öncesinde Oda Yönetim Kuruluna ileterek Kurultay sürecinin ilk adımının atılmasını sağlamıştır. Bu uygulama 66. Türkiye Jeoloji Kurultayı için de sürdürülmüştür.

Diğer yandan mesleki alanlarla ilgili Oda çalışmalarında temel parametrelerden olan “Jeoloji Mühendisliği Eğitimi” ve “Stratejik Planlama” bu dönemde de Kurulun üzerinde en çok durduğu gündem konuları oluşmuştur.

Ülkemizdeki Jeoloji Mühendisliği eğitimi Avrupa’daki yüksek eğitim programlarındaki yeniden yapılanma süreçleri üzerinden, sosyal, ekonomik vb tüm boyutlarıyla ele alınmış, çok aktörlü ve çok boyutlu bu sorunsal hem mevcut durumun analizi hem de ulusal ve

uluslararası (Avrupa Yüksek Öğrenim Alanı'ndaki-Bologna Süreci) örnekler ve gelişmeler temelinde en geniş çerçevede ele alınmaya çalışılmıştır..

Kurulumuz Jeoloji Mühendisliği Eğitimi üzerine Odamız tarafından izlenecek temel ilke ve politikaların oluşturulmasında temel alınacak bir stratejik plan hazırlanmasının gerekliliğini vurgulayan bir karar almıştır. Bu karar çerçevesinde bir komisyon oluşturularak izlenecek yol haritasının oluşturulması yönünde de adımlar atılmıştır.

Öte yandan, 04.06.2011 tarihli Kurul toplantısı 2 bölüm halinde gerçekleştirilerek toplantının birinci bölümünde Rıdvan BOZKURT tarafından yapılan “Stratejik Planlama” başlıklı bir sunum ekseninde eğitim ve diğer mesleki alanlara yönelik faaliyetlerde stratejik planlama ihtiyacı ve bu konuda atılması gerekenler tartışılmış ve Oda Yönetim Kuruluna iletilmek üzere tavsiye kararları üretilmiştir.

Kurulumuzun bu çalışma döneminde ele aldığı konulardan biri de Ortaöğretim/Lise eğitim programlarındaki coğrafya derslerinde öğrencilere aktarılan temel jeoloji bilgilerindeki eksiklikler ve/veya hatalar olmuştur. Kurulumuz Ortaöğretim Coğrafya 9, 10 ve 11 Kitaplarında yer alan temel jeoloji bilgilerine ilişkin bir çalışma başlatarak Değerlendirme Raporu hazırlamıştır. Raporunda Ortaöğretim Coğrafya 9, 10 ve 11 ders kitaplarında yer verilen temel jeoloji bilgileri hem bilimsel yönden hem de pedagojik açıdan sorunlar taşıdığını belirleyen Kurulumuz temel bir bilim dalı olarak jeoloji insanı doğayla dost kılacak bilim ve mühendislik anlayışı olmasına ve toplumlardaki afet kültürü ve farkındalığının temelinde doğru algılanmış ve yorumlanmış jeolojik bilginin bulunmasına karşın bahse konu kitaptaki bilgilerle jeolojinin sevdirmesi ve doğaya ve yaşadığı doğal çevreye ilişkin algısının geliştirilmesi mümkün olamayacağı sonucuna ulaşmış ve *“jeoloji ders içeriğinin coğrafya dersine entegre edilmesi” anlayışı yerine, geçmiş yıllarda olduğu gibi özgün jeoloji dersinin yeniden Ortaöğretim programlarında yer almasını sağlamaya yönelik bir sürecin olgunlaştırılması gerekliliğini vurgulamıştır.*

Dönem İçinde Gerçekleştirilen Çalışmalar

Kurulumuzun 23.Çalışma Döneminde gerçekleştirdiği çalışmalar aşağıdaki alt başlıklar halinde özet olarak sunulmuştur;

Komisyonlar ve Meslek İçi Eğitimler

- BTK üyesi ve Jeoteknik Komisyonu Başkanı Ayhan KOÇBAY'ın koordinasyonunda;

1) 31/01-04/02/2011 tarihlerinde Ankara'da Jeoteknik Etüt Kursu (Planlamaya Esas ve Parsel Bazında Jeolojik-Jeoteknik Etüt),

2) 12-13/11/2011 tarihlerinde Ankara'da “Presiyometre Semineri”,

3) 17/12/2011 tarihinde Kocaeli temsilciliğinde “Kütle Hareketleri ve Şevlerde Araştırma Yöntemleri” semineri,

4) 20-22/02/2012 tarihlerinde Ankara’da Jeoteknik Etüt Kursu (Planlamaya Esas ve Parsel Bazında Jeolojik-Jeoteknik Etüt) düzenlenmiştir.

5) 18-22/04/2011 tarihlerinde yapılmış olan Sondaj Eğitim Kursu’nda “Temel Araştırma Sondajları ve Yerinde Yapılan Deneyler” konusunu sunmuştur.

6) JMO tarafından 11-13/05/2011 tarihlerinde Ankara Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü son sınıf öğrencilerine oda ve meslek alanlarımızı tanıtan etkinlik kapsamında BTK Üyesi Ayhan KOÇBAY “Kent Planlamasında ve Yapılarda Jeoteknik Çalışmalar, Bu Kapsamda Kamu ve Özel Kuruluşlarda Jeoloji Mühendisinin Görevi ve Yeri” konulu sunumu yapmıştır.

7) JMO tarafından uygulanan Asgari Ücret Tarifesi incelenerek içerisine “Mühendislik Jeolojisi Hizmetleri” bölümünün eklenmesi önerilmiş ve uygulanmıştır.

8) JMO tarafından yayınlanan Jeoloji Mühendisliği Dergisi’nde Yayın Kurulu Üyeliği yapmıştır.

9) Sondaj Sempozyumu’nda Danışma Kurulu Üyeliği yapmıştır.

- BTK üyesi Erdal SARAÇOĞLU’nun koordinasyonunda 02.12.2010-04.12.2010 tarihleri arasında Ankara’da Çevresel Etki Değerlendirmesi Semineri düzenlenmiştir. Ayrıca çevre sektöründe çalışan meslektaşlarımızla tanışmak ve sektörde yaşadıkları sorunları tartışmak amacıyla 06 Aralık 2010 tarihinde Çevre Komisyonu tarafından Ankara’da bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

- BTK üyesi Mehmet Ruhi AKÇİL’in koordinasyonunda, 18.4.2011-22.04.2011 tarihleri arasında Sondaj Eğitim Kursu ve 21.12.2011-23.12.2011 tarihleri arasında Ankara’da Sondaj Sempozyumu düzenlenmiştir.

- BTK üyesi ve Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Komisyon Başkanı İbrahim Akkuş’un koordinasyonunda mesleki hizmet alanlarımızın genişletilmesi, ülkede yapılan çalışmaların duyurulması, haklarımızın düzenlenmesi, eğitim seminerlerinin düzenlenmesi hedefi doğrultusunda;

4-9/04/2011 tarihlerinde Aydın’da (Kuşadası), 10-15/01/2011 ile 30.01-04.02/2012 tarihlerinde olmak üzere Ankara’da “Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Eğitim Seminer”leri, 7-8/01/2012 tarihlerinde Kırşehir’de “Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Semineri” düzenlenmiştir.

Ülkemiz jeotermal potansiyeli ve sahalarıyla ilgili ifade edilen farklı söylemleri ortadan kaldırmak ve doğru bilgilerin derlenerek bir ülke raporu oluşturmak için çalışma grubu oluşturulmuştur. Sözü edilen çalışma gurubu;

Jeotermal kaynaklar ile ilgili geçmişten günümüze yapılan çalışmaların özeti,

5686 sayılı yasa ve yasanın getirdiği sorunlar,

Mineralli suların mevcut yasal durumu, potansiyeli, sorunları ve çözüm önerileri,

Geleceğe yönelik hedefler ile ilgili bilgilerin yer alacağı ülke raporu hazırlanmasına yönelik çalışmalarını sürdürmektedir.

Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sulara ait rapor formatları revize edilmiştir. Revize edilen Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sulara ait rapor formatları web sayfasında yayımlanmıştır.

2011/1 dönem “jeotermal asgari fiyat çizelgesi” gözden geçirilerek çıkarılması ve eklenmesi gereken hizmet kalemleri de dikkate alınarak, bir önceki dönemde öngörülen ücretler üzerinde % 10 artış yapılarak oluşturulmuştur.

Terminolojide birlik sağlanması için Uluslararası jeotermal kodlardan bazılarının çevirisi yapılarak incelenmiştir. Bunlardan Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu’nda yapılan çalışmalarda da yararlanılmıştır.

5686 Sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu’nda yapılacak değişikliklere yönelik önerilerin oluşturulması için çalışma yapılarak 22-26 Şubat tarihleri arasındaki Çalıştay’da “Oda Değişiklik Önerisi” olarak sunulacak hale getirilmiştir.

Yayımlar

- BTK üyesi Yüksel ÖRGÜN’ün koordinasyonunda bir önceki dönem türkçeye çevrilmesi kararı alınan “*TIBBİ JEOLojİ, Jeolojik Ortamların İnsan Sağlığı Üzerindeki Etkileri* By. MIOMIR M. KOMATINA” kitabın edit işlemleri tamamlanarak basımı gerçekleştirilmiştir.

Odamıza İletilen Yayınların İncelenmesi

- JMO tarafından basılmak üzere Ekim 2011’de “Yerbilimciler İçin Statik ve Dinamik” adlı kitap için başvuru yapılmış ve Komisyon tarafından kitap incelemesi için BTK Üyesi Ayhan KOÇBAY görevlendirilmiştir. Bu kapsamda “Kitap Değerlendirme Formu” hazırlanmıştır. Kitap incelemesi yapılarak düzeltmeler verilmiştir. Daha sonra Şubat 2012 de düzeltilmiş

nüsha ile yeniden başvuru yapılmış ve yine Komisyon tarafından kitap incelemesi için Ayhan KOÇBAY görevlendirilmiştir. Değerlendirme sürecinin sonunda bahse konu kitabın Oda tarafından basımının uygun bulunduğuna dair karar Oda Yönetim Kurulu'na iletilmiştir.

- Oda Yönetim Kurulunca değerlendirilmek üzere Kurulumuza havale edilen “*Türkiye'nin Yeni Aktif Fay Haritası*” çalışması incelenmiş ve bilimsel yeterliliği olmaması nedeniyle özel bir görüş bildirilmemiştir.

- Oda tarafından basımı teklif edilen “Afet Sonrası İyileştirme Çalışmaları” başlıklı kitabın incelenmesi amacıyla Fuat ŞAROĞLU, Bülent ÖZMEN ve Bahattin M.DEMİR'in, “Bor Madenlerinin Oluşum Ortamları, Türkiye Potansiyeli ve Ekonomik Yeri” başlıklı kitap için ise Yurdal GENÇ ve M.Bahadır ŞAHİN'in katılımı ile komisyon kurularak yayınlar incelenmiştir.

TÜBA tarafından basımı gerçekleştirildiği anlaşılan “Bor Madenlerinin Oluşum Ortamları, Türkiye Potansiyeli ve Ekonomik Yeri” başlıklı kitabının değerlendirilmesi konusunun BTK gündeminden düşürülürken “Afet Sonrası İyileştirme Çalışmaları” başlıklı kitaba ilişkin basım teklifinin uygun bulmadığı kararına varılmıştır.

Basın ve Halkla ilişkiler

- BTK üyesi Bülent ÖZMEN tarafından 23 Ağustos 2010 tarihinde TRT Ankara Radyo'sunda yayınlanmakta olan ***Kent Sohbetleri***; 18 Ağustos 2010 tarihinde TRT Türkiye'nin Sesi Radyosun yayınlanmakta olan ***Gündemin İçinden***; 22 Kasım 2010 tarihinde KANAL B TV'de yayınlanmakta olan ***Güncel*** programına katılım sağlanarak ülke deprenselliği ve jeoloji konularında bilgiler ve Oda görüşleri kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Mesleki Hukuk

- BTK üyesi Bülent ÖZMEN ve Bahattin Murat DEMİR tarafından Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından hazırlanmış olan “Afet, Acil Durum ve Sivil Savunma Hizmetleri Kanun Taslağı” hakkında hazırlanmakta olan JMO raporuna katkı sağlamıştır.

- BTK üyesi Bahattin Murat DEMİR tarafından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan, 27 Kasım 2010 tarihli, 27768 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren “İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik”in Jeoloji Mühendisliğinin mesleki yetki ve sorumluluklarına aykırılık oluşturan 18. maddesinin (1) fıkrasının iptali için açılan davaya teknik ve hukuksal destek sağlamıştır.

Oda Raporları

- 19.05.2011 Simav Depremi sonrasında Oda Başkanı Dünder ÇAĞLAN, Oda II. Başkanı Hüseyin ALAN, JMO-Bilimsel ve Teknik Kurul Başkanı Prof. Dr. R.Kadir DİRİK ve JMO-Bilimsel ve Teknik Kurul Sekreteri Bahattin Murat DEMİR'in katılımı ile bir heyet oluşturularak 21.05.2011 tarihinde Simav ve yakın çevresinde teknik bir inceleme gerçekleştirilmiş ve "19 MAYIS 2011 Simav (Kütahya) Depremi İnceleme Raporu" hazırlanmıştır.

- 23 Ekim ve 9 Kasım 2012 tarihlerinde Van'da meydana gelen depremlerin fay ve fay mekanizmasının incelenmesi, depremin yarattığı hasar ve bu hasarın meydana gelmesine neden olan faktörler, ilkyardım, arama-kurtarma, müdahale ile sevk ve idarede yaşanan sorunların yerinde görülmesi amacıyla Odamızca bir heyet oluşturularak inceleme, tespit ve gözlemlerde bulunulmuştur. Heyette Oda Yönetim Kurulu Başkanımız Dünder ÇAĞLAN, Yönetim Kurulu II. Başkanımız Hüseyin ALAN, Odamız Bilimsel Teknik Kurul Başkanı ve Hacettepe Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Kadir DİRİK, Bilimsel Teknik Kurul Üyemiz ve ODTÜ Jeoloji Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Erdin BOZKURT, Odamız Jeoloji Mühendisliği Dergisi Editörü ve ODTÜ Jeoloji Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Tamer TOPAL, DEÜ Jeoloji Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hasan SÖZBİLİR, DEÜ Jeoloji Mühendisliği Bölümü Araştırma Görevlisi Yük. Müh. Çağlar ÖZKAYMAK, Ağrı İl Temsilciliği'nden İl Temsilcimiz Emrullah ERSİNGÜN ve Fatih ÜÇGÜN yer almıştır. Hazırlanan "Van (Tabanlı-Edremit) Depremleri Raporu" basın toplantısı ile kamuoyuna duyurulmuştur.

- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından basımı gerçekleştirilen Ortaöğretim/Lise Coğrafya ders kitapları üzerine bir inceleme gerçekleştirerek, "TMMOB-Jeoloji Mühendisleri Odası Bilimsel ve Teknik Kurul 'Ortaöğretim Coğrafya 9, 10 ve 11' Kitaplarında Yer Alan Temel Jeoloji Bilgilerine İlişkin Değerlendirme Raporu" hazırlanmış ve Oda Yönetim Kuruluna iletilmiştir.

Odasal Görevler

- TMMOB-Jeoloji Mühendisleri Odası Jeoloji Eğitimi Burs Yönetmeliği'nin 4.maddesi gereğince oluşturulan Burs Değerlendirme Kurulu'na Kurulumuz adına Ayhan KOÇBAY katılmıştır.

- 65.Türkiye Jeoloji Kurultayı'nda Sekreter olarak Ayhan KOÇBAY görev yapmıştır.

- Paleontoloji Çalışma Grubunun 29.12.2010 tarihli dilekçesinde belirtilen teklif doğrultusunda fosil arama çalışmalarında karşılaşılan hukuksal sorunları araştırmak üzere Oda bünyesinde sürdürülen çalışmalara Kurulumuz adına Nihat BOZDOĞAN katılmıştır.

- Geleneksel “en iyi staj raporu” yarışmasına yapılan başvurular Kurulumuzca incelemeye 12.03.2011 tarihli toplantısında sonuçlandırılmıştır.

- Oda Yönetim Kurulu'nun 21.02.2012 gün ve 1184 sayılı kararı gereğince 17-18/Mart/2012 tarihlerinde Antalya'da gerçekleştirilen Eğitim Eşgüdüm Kurulu toplantısına Kurul Başkanı R.Kadir Dirik ve Kurul Sekreteri Bahattin Murat DEMİR katılmıştır.

Önümüzdeki Döneme İlişkin Öneriler

Kurulumuz Bilimsel ve Teknik Kurul bağlamında yürütülen çalışmaların daha sağlıklı ve verimli yürütülebilmesi için bazı temel yaklaşımlara ihtiyaç duyulduğu inancındadır.

Her çalışma döneminde bileşimi değiştirilen ve bir önceki dönem çalışmaların yeni dönemde unutulduğu veya göz ardı edildiği bir çalışma anlayışı BTK'nın başarı ve etkinlik sürecini olumsuz etkilemektedir. Bu bağlamda BTK'da “bir örgüt hafızasının” oluşabilmesi ve çalışmaların dönemlerle sınırlı olmaktan kurtarılarak daha sistematik hale getirilmesi için aşağıdaki önerilerin dikkate alınmasının yararlı olacağı inancındayız;

- Bilimsel ve Teknik Kurul içerisinde “sekreter” üyelik ihdas edilerek profesyonel bir kadro tarafından ve süreklilik içerisinde icra edilmesi sağlanmalıdır.

- Bilimsel ve Teknik Kurul atamaları Oda Yönetim Kurulunun ilk toplantısında yapılması sağlanarak süreçte gecikmeler engellenmelidir. BTK üyelerinin oluşturacağı komisyonlardan beklentilerin belirlenmesi bu beklentilerin neler olduğu bilgilendirmesinin yapılması ve bu beklentilerin gerçekleşmesi için Oda Yönetiminin sağlayacağı alt yapılar ve olanaklar da belirlenerek üretken komisyonlar yapılandırılması oluşturulmalıdır.

- Bilimsel ve Teknik Kurulların hazırlayacağı Çalışma Programları bir önceki Kurul raporlarını geliştirici tarzda olmalıdır.

- Gündeme gelen ve güncel olarak tartışılmaya başlanan deprem, heyelan, sel, petrol, maden gibi konularda bilimsel, eğitici, mesleğimizin etik değerleri içinde yapıcı ve tutarlı bilgilendirme ve bu gündem konularının takip etmek için birim oluşturulması sağlanmalıdır.

- Meslek içi eğitim programlarının ve sempozyumların mutlaka periyodik olarak yapılması sağlanmalıdır. Bu programlar için profesyonel yardımlar alınabilmelidir. Bu faaliyetleri takip edecek bir birim kurulmalıdır.